

DUURZAAMHEIDSVISIE 2009-2012

Voortgangsrapportage 01

Burgemeester en wethouders,
Januari 2010

1. Inleiding

In ons collegeprogramma 2006-2010 hebben wij het thema duurzaamheid als richtinggevend voor het gemeentelijk beleid benoemd. In onze ogen betekent een duurzamer Krimpen dat wij samen verantwoord moeten:

- Bezuinigen op energiegebruik van woningen, gebouwen en bedrijven;
- Investeren in schone en leefbare wijken;
- Investeren in kwaliteit van water, groen en biodiversiteit;
- Investeren in duurzame energiebronnen als wind, zon en (verantwoorde) biomassa;
- Investeren in samenwerking met burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties.

Een en ander is verder uitgewerkt in de Duurzaamheidsvisie die op 25 september 2008 door de gemeenteraad is vastgesteld. De visie gaat uit van de volgende strategische uitgangspunten:

- Duurzaamheid is het uitgangspunt in alle beleidsvelden.
- Zelf een voorbeeldfunctie vervullen.
- Vooral daar inzetten, waar we als gemeente de meeste invloed hebben.
- Samenwerken met alle partners, binnen en buiten de gemeente.
- Gericht inzetten van het instrument communicatie.

Overigens kwamen wij er tijdens het opstellen van de Duurzaamheidsvisie achter dat duurzaamheid in beleidsmatige zin op veel terreinen al langer het uitgangspunt van ons handelen is. Op de meeste 'klassieke' milieuthema's, zoals geluid, externe veiligheid, lucht, afval, water en bodem zijn er de afgelopen jaren immers al beleidsdoelstellingen en activiteiten geformuleerd. In het eerdere Milieubeleidsplan is een eerste aanzet gegeven tot een meer integrale benadering.

De komende jaren willen wij echter prioriteit geven aan thema's waarbij een integrale benadering cruciaal is. Het gaat dan vooral om energiegebruik, mobiliteit en duurzaam bouwen (drie thema's die samen vaak als 'klimaatbeleid' worden omschreven). Daarbij kijken we in belangrijke mate naar de bijdrage die wij als gemeentelijke organisatie zélf kunnen leveren. Ook willen wij de communicatie met burgers en bedrijven over onze milieudoelen en –acties intensiveren om het grote belang van een duurzamer Krimpen (nog) beter voor het voetlicht te brengen.

Met deze monitor willen wij vooral invulling aan het laatste geven. Wij leggen verantwoording af over hetgeen wij vanaf 2008 hebben ondernomen. Door personele problemen heeft 2009 vooral in het teken gestaan van een goede organisatorische en financiële inbedding van het thema duurzaamheid binnen de gemeentelijke organisatie. Dat is nog lastig genoeg, omdat het thema duurzaamheid de 'hinderlijke gewoonte' heeft om bij vrijwel ieder ander beleidsthema 'op te duiken'. Dat betekent al snel dat de portefeuillehouder en de ambtenaar milieu bij veel zaken betrokken (moeten) zijn.

Verder zijn wij op regionaal gebied zeer actief geweest. Binnen de Stadsregio is een duidelijk gedeeld gevoel van urgentie dat klimaatbeleid niet bij de gemeentegrenzen ophoudt en dat het verstandig is om samen te werken en van elkaar te leren.

Tenslotte geven wij in deze monitor een vooruitblik op de acties die gepland staan. Zodoende kan het nieuwe college (en de nieuwe beleidsmedewerker duurzaamheid c.q. lokale klimaatcoördinator) vanaf april 2010 met de wind in de wieken op pad gaan naar een (nog) duurzamer Krimpen aan den IJssel!

2. Samenwerken met andere overheden

Decentrale uitkering Stimulering Lokale Klimaatinitiatieven

In de tweede helft van 2008 hebben wij ter uitvoering van de Duurzaamheidsvisie bij het Rijk een beroep gedaan op de decentrale uitkering Stimulering Lokale Klimaatinitiatieven (hierna: SLoK). In totaal gaat het om 25 activiteiten die wij of zelf of in regionaal verband (zie hierna) zullen uitvoeren.

Activiteit	Regionaal?
Aanstellen gemeentelijk klimaatcoördinator	Nee
Verdelen taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden	Nee
Bewaken voortgang en rapporteren aan college en raad	Nee
Bekendmaken behaalde resultaten	Nee
Leren werken met methodiek GPR-gebouw (duurzaam bouwen)	Nee
Bewaken energieverbruik gemeentelijke gebouwen en voorzieningen	Nee
Aanpak energieverstopping en energielabeling voor gemeentelijke gebouwen en voorzieningen	Ja
Optimaliseren openbare verlichting	Ja
Invoeren duurzaam inkopen	Nee
Maken energie-prestatieafspraken met woningcorporatie	Ja / Nee
Uitwerken praktische richtlijn voor woningbouw	Nee
Opstellen energievisies bij grotere bouwprojecten	Nee
Onderzoeken haalbaarheid gemeentelijke subsidieregeling voor na-isolatie	Nee
Energieloket Rijnmond	Ja
Energieprestatie-eisen handhaven bij nieuwbouw	Ja
Opstellen energievisies bij grotere utiliteitsprojecten	Nee
Energieprestatie als criterium bij gronduitgifte nieuwe bedrijven	Ja
Uitwerken van praktische richtlijn voor utiliteitsbouw	Nee
Opleggen rendabele maatregelen aan bedrijven	Ja
Opstellen milieuadvies op bouwplanniveau	Nee
Intensiveren reductie overige broeikasgassen	Nee
Stimuleren langzaam verkeer en openbaar vervoer	Nee
Regeling voor woon-werkverkeer van gemeenteambtenaren bezien	Nee
Aanbieden cursus 'het nieuwe rijden' voor gemeenteambtenaren	Nee
Grootschalige duurzame energie-opties	Ja

Inmiddels is aan onze gemeente – via het Gemeentefonds – een SLoK-uitkering toegekend, namelijk:

- 2009: € 29.252
- 2010: € 25.769
- 2011: € 14.626
- Totaal: € 69.647

De ontvangst van deze uitkering(en) is in de Najaarsnota 2009 comptabel verwerkt.

Klimaatagenda Stadsregio Rotterdam 2009-2012

Binnen het verband van de Stadsregio hebben de regiogemeenten in 2008 gesproken over hun gezamenlijke inzet voor de periode 2009-2012. Daaruit bleek dat de regiogemeenten, waaronder Krimpen aan den IJssel, voornemens zijn om in die periode meer dan € 7.000.000,- (!) in te zetten voor klimaatbeleid. Het gaat daarbij om eigen uren, inhuur derden en overige kosten.

Ook bleek dat het beter is om regionaal samen te werken. Door uit te gaan van ieders goede wil en de aanwezige kennis en ervaring in de regio optimaal te benutten kunnen we gezamenlijk mooiere of snellere resultaten boeken!

Een en ander is uiteindelijk vastgelegd in de Regionale Klimaatagenda 2009-2012 die de regioraad op 5 november 2008 heeft vastgesteld. Centraal in de aanpak staan onderling vertrouwen en geloven in de kracht van regionale samenwerking. Een mooi voorbeeld van het 'verlengde lokale bestuur' dat meer en meer het uitgangspunt van de stadsregionale samenwerking wordt.

In totaal zijn er 13 gezamenlijke (SLoK)projecten benoemd die door verschillende regiogemeenten worden 'getrokken'. Zo is Krimpen aan den IJssel trekker van het project 'verduurzaming openbare verlichting' geworden.

Samenwerkingsproject	Projecttrekker
Regionaal energieconvenant huursector	Ridderkerk / Maassluis
Energieloket Rijnmond	Schiedam
Energieprestatie-eisen nieuwbouw handhaven	Spijkenisse
Energieprestatie-eisen nieuwbouw aanscherpen	Nog niet bekend
Opleggen rendabele maatregelen aan bedrijven	Lansingerland
Stimuleren maatregelen bedrijven	Hellevoetsluis
Energieprestaties als criterium voor gronduitgifte bedrijven	Schiedam
Ondersteunen herstructureren glastuinbouw	Lansingerland
Creëren ruimte voor windmolens	Rotterdam
Initiatieven voor bio-energie ondersteunen	Capelle aan den IJssel
Aanpak energieverspilling gemeentelijke gebouwen	Vlaardingen
Verduurzaming openbare verlichting	Krimpen aan den IJssel Bestuurlijk: Ankie Aeyelts Averink-Winsemius Ambtelijk: Remco Briënne (afdeling Ruimte)
Warmte- en koudenetten	Rotterdam

De Stadsregio verzorgt de monitoring en communicatie van de gezamenlijke projecten. Binnenkort verschijnt het (eerste) jaarverslag over 2009 annex jaarplan 2010. Voor de uitvoering van de Regionale Klimaatagenda heeft de Stadsregio Rotterdam in totaal de volgende budgetten gereserveerd:

- € 496.748: procesondersteuning
- € 585.000: externe advisering
- € 335.000: communicatie en organisatiekosten

Verder hebben alle gemeenten, o.a. ten behoeve van deze samenwerkingsprojecten, in de tweede helft van 2008 zoals gezegd een beroep gedaan op de SLoK-regeling. Afgesproken is dat iedere gemeente één zesde deel van de toegekende SLoK-uitkering bijdraagt aan de uitvoering van de gezamenlijke projecten. Voor Krimpen is dat een bedrag van € 11.608,-. De Stadsregio benut het totaal ontvangen bedrag vervolgens weer om de uren van de gemeentelijke projecttrekkers te financieren. Zo krijgt onze gemeente € 8.000,- vergoed voor het project 'verduurzaming openbare verlichting'. Regiogemeenten die geen projecttrekker leveren, krijgen het één zesde deel niet terug, maar profiteren natuurlijk wel van de uitkomsten van de projecten.

Eneco / Ecofys

Met Eneco en Ecofys zijn gesprekken gestart over een nauwere samenwerking met als doel om het energieverbruik van burgers en bedrijven te verduurzamen. De volgende afspraken zijn gemaakt.

- Eneco maakt een CO2 footprint van onze gemeente. Dit willen wij als nulmeting hanteren voor ons klimaatbeleid en als instrument om onze acties en investeringen (nader) te prioriteren. Uitvoering: eerste kwartaal 2010.
- Eneco levert informatie aan ten behoeve van een voor de gemeentelijke website te ontwikkelen 'energieloket'.
- Eneco verstrekt meer informatie over hun project waarbij een 'energiecoach' van Eneco een digitaal vragenuur houdt.
- Eneco zoekt actief contact met Parkmanagement Stormpolder, zodat de mogelijkheden van Eneco voor bedrijven actief voor het voetlicht worden gebracht.

3. Organisatorische inbedding

Zowel in de Duurzaamheidsvisie als in de SLoK-aanvraag hebben wij vier actiepunten geformuleerd die betrekking hebben op het inbedden van het klimaatbeleid in de gemeentelijke organisatie.

Aanstellen gemeentelijk klimaatcoördinator
Verdelen taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden
Bewaken voortgang en rapporteren aan college en raad
Bekendmaken behaalde resultaten

In de eerste twee acties hebben wij in grote lijnen voorzien met de structuurverandering die per 1 mei 2009 is doorgevoerd. In de nieuwe organisatie is de afdeling Ruimte eerst verantwoordelijk voor het thema duurzaamheid in de meest brede zin van het woord. Ook voor veel van de klassieke milieuthema's (geluid, afval, groen en water, mobiliteit, duurzaam bouwen etc.) is nu de afdeling Ruimte integraal verantwoordelijk.

Meer concreet bestaat de afdeling Ruimte nu uit de volgende primaire werkprocessen (tussen haakjes het aantal beschikbare formatieplaatsen). Bij ieder werkproces geven wij wat voorbeelden van 'output'. Ook geven wij aan op welke wijze de voortgang wordt bewaakt en verantwoording wordt aangelegd.

- Integrale strategische beleidsontwikkeling op het gebied van de ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente (1 fte)
  - Ruimtelijke ordening en stedenbouw zijn belangrijke instrumenten om 'sectorale' doelstellingen in hun integrale ruimtelijke verband (juridisch) vast te leggen
  - Output (o.a.): structuurvisie, bestemmingsplannen, inbreng bij provincie en stadsregio
  - Planning en verantwoording via Programma 8 van begroting en jaarstukken
- Beleidsontwikkeling en uitvoeren van nieuw beleid op – met name – het gebied van duurzaamheid, mobiliteit, wonen, werken en recreëren (2 fte). Het gaat hier om het ontwikkelen van zgn. 'sectoraal' beleid, het uitvoeren van 'sectorale' projecten en het 'sectoraal' verantwoording afleggen
  - Output (o.a.): Duurzaamheidsvisie, coördinatie gemeentelijk klimaatbeleid, Fietsstructuurplan, Woonvisie, prestatieafspraken QuaWonen
  - Planning en verantwoording via Programma 8 van begroting en jaarstukken
- Locatie- en gebiedsontwikkeling (4 fte)
  - Het gaat hier om (actieve of faciliterende) begeleiding van nieuwbouwprojecten die o.a. voldoen aan de eisen van 'duurzaam bouwen'
  - Output (o.a.): Centrumontwikkeling, woningbouwprojecten, utiliteitsprojecten
  - Planning en verantwoording via Programma 8 en Paragraaf Grondbeleid van begroting en rekening

- Beheren van de buitenruimte (± 25 fte)
  - Beleidsontwikkeling en uitvoeren van nieuw beleid op – met name – het gebied van wegen ('grijs'), groen, water ('blauw'), openbare verlichting en afval
    - Output (o.a.): Kwaliteitsplan Buitenruimte, Groenstructuurplan, Stedelijk Waterplan, Gemeentelijk Rioleringsplan, Beleidsplan openbare verlichting
  - Groot onderhoud
    - Output (o.a.): herstratings- en rioleringsprojecten, projecten uit het Kwaliteitsplan Buitenruimte en het Fietsstructuurplan, Herprofilering Industrierweg
  - Beheren van de buitenruimte (zelfstandige uitvoering en regie op uitbesteding)
    - Output (o.a.): groenonderhoud, straatreiniging, afvalinzameling, rioolbeheer, meldingen buitenruimte
  - Planning en verantwoording via Programma 7 en Paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen van begroting en jaarstukken

- Vergunningverlening en handhaving 'omgevingsrecht' (± 3,5 fte)
  - Vergunningverlening en handhaving zijn het juridische sluitstuk van het duurzame omgevingsbeleid (DCMR, TBK en Veiligheidsregio (brandweer en politie) zijn 'technisch' adviseur van het college)
  - Output (o.a.): bouwvergunning, milieuvergunning, APV-vergunning, horecavergunning, verkeersbesluiten
  - Planning en verantwoording via Programma 2 van begroting en jaarstukken

Daarnaast is er bij de uitvoering van de Duurzaamheidsvisie 2009-2012 – onder regie van de afdeling Ruimte – een belangrijke rol weggelegd voor de afdelingen:

- Informatievoorziening en Facilitaire zaken
  - beheer gemeentelijke gebouwen, inkoopfunctie
- Bestuur & Managementondersteuning
  - communicatie

4. Vooral daar inzetten, waar we als gemeente de meeste invloed hebben

De gemeente is de wettelijk aangewezen uitvoerder van een groot aantal milieuwetten: de Wet milieubeheer (Wm), het Activiteitenbesluit, de Wet geluidhinder (Wgh), de Wet bodembescherming (Wbb), het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) en het Besluit risico en zware ongevallen (Brzo). Daarnaast geeft de gemeente uitvoering aan de Wet ruimtelijke ordening (Wro), de Woningwet, het Bouwbesluit en (straks) de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (WABO). Via deze wettelijke wegen kunnen wij verreweg de meeste invloed uitoefenen op het gedrag van individuele burgers en – met name – bedrijven. In de SLoK-subsidieaanvraag c.q. de regionale Klimaatagenda staan de volgende actiepunten opgenomen.

Energieprestatie als criterium bij gronduitgifte nieuwe bedrijven (regionale klimaatagenda)
Opleggen rendabele maatregelen aan bedrijven (regionale klimaatagenda)
Opstellen milieuadvies op bouwplanniveau (lokaal)
Intensiveren reductie overige broeikasgassen (lokaal)

Doelgroep bedrijven: vaste taken Wet milieubeheer

Jaarlijks stellen wij in overleg met de DCMR Milieudienst Rijnmond (DCMR) een werkplan op, waarin wordt beschreven welke werkzaamheden wij door de DCMR laten uitvoeren. De belangrijkste vaste taken die wij door de DCMR laten uitvoeren zijn het verlenen van milieuvergunningen, het behandelen van meldingen en het uitvoeren van toezicht en handhaving op deze regelgeving. Deze taken vallen in onze programmabegroting onder programma 2 (Integrale Veiligheid).

Het in 2007 door de gezamenlijke gemeenten vastgestelde Milieu Activiteiten Programma (MAP) is daarvoor de basis. In 2010 is met de uitvoering van deze wettelijke taken zo'n 1500 uur (€ 150.000,-) gemoeid. Voor meer gedetailleerde informatie verwijzen wij u naar het werkplan.

Doelgroep bedrijven: maatwerkvoorschriften Activiteitenbesluit

Naast het vaste, bedrijfsgerichte deel kent de systematiek van het MAP een flexibel, eveneens bedrijfsgericht, deel dat op het behalen van concrete milieudoelen gericht is. Hier wordt in de eerste plaats uitvoering aan gegeven met het project 'Maatwerkvoorschriften Activiteitenbesluit'.

Om te voorkomen dat de huidige bescherming van het milieu wordt aangetast door het in werking treden van het Activiteitenbesluit (per 1 januari 2008) of – andersom – om te voorkomen dat bedrijventerreinen onnodig 'op slot' gaan zal uitvoeringsbeleid voor o.a. geluid en geur moeten worden geformuleerd en in zgn. 'maatwerkvoorschriften' worden vastgelegd. Omdat in het hele Rijnmondgebied ruim 2500 bedrijven van vergunningplicht naar meldingplicht zijn overgegaan, is besloten om het inventariseren en zonodig opleggen van maatwerkvoorschriften projectmatig aan te pakken.

In 2008 en 2009 zijn de beschikkingen met bijbehorende aanvragen beoordeeld op de noodzaak maatwerkvoorschriften te stellen. Een en ander is uitgewerkt in de 'Rapportage project Maatwerkvoorschriften Activiteitenbesluit Krimpen aan den IJssel' (december 2009). In 2010 worden, in overleg met de bedrijven, de noodzakelijke procedures opgestart. Voor het uitvoeren van de werkzaamheden is 240 uur (€ 25.000,-) in het werkplan gereserveerd.

Doelgroep bedrijven: milieudoelen

Een ander onderdeel van het MAP is het werken met milieudoelen. De (meetbare) doelen zijn opgenomen in een vierjarenprogramma (2008-2012). In 2008 is gestart met de uitvoering van de milieudoelen energie en geluid. In 2009 zijn hier lucht, geur en externe veiligheid bijgekomen. In 2010 worden ook afval(water), licht en bodem in uitvoering gebracht.

Één van de operationele regionale doelstellingen is bijv. dat uiterlijk in 2012 álle bedrijven uit de categorie groot- en middenverbruikers álle energiebesparingsmaatregelen met een terugverdientijd van vijf jaar of minder hebben uitgevoerd. In 2009 heeft de DCMR hieraan gewerkt door bedrijven in de branches voortgezet onderwijs, kantoren, zorginstellingen, supermarkt en gemeentelijke instellingen te analyseren. In het eerste kwartaal 2010 rapporteert de DCMR over de resultaten van dit project.

Om de reductie van overige broeikasgassen (HFK's en CH4) te intensiveren voert de DCMR de wettelijke verplichtingen op het gebied van vergunningverlening en handhaving structureel uit bij supermarkten, koel- en vrieshuizen en gasmotoren/wkk-installaties.

In het eerste kwartaal van 2010 maken wij afspraken met de DCMR op welke branches, bedrijven en projecten wij ons in 2010 concreet gaan richten. In 2010 is voor dit flexibele, bedrijfsgerichte deel 222 uur (€ 24.000,-) in het werkplan gereserveerd.

Deze taken vallen onder programma 8 (Duurzaam wonen en werken). Voor meer gedetailleerde informatie over de operationele doelen van het MAP en de mijlpalen voor 2010 verwijzen wij u naar het werkplan.

Doelgroep bedrijven: duurzaamheidscan

Wij hebben het plan opgevat om de DCMR aan nieuw te vestigen bedrijven een duurzaamheidscan aan te laten bieden. In de eerste plaats zal in 2010 een plan van aanpak worden gemaakt aan de hand waarvan de scans kunnen worden uitgevoerd. Hierbij kan gebruik worden gemaakt van een product dat de DCMR eerder voor een andere gemeente heeft opgesteld.

Hiermee wordt uitvoering gegeven aan SLoK-activiteit 20 (milieuadvies op bouwplanniveau).

Doelgroep bedrijven: cursus duurzaam ondernemen

De Ondernemerskring Krimpen aan den IJssel heeft aan ons gevraagd of wij bereid zijn om een cursus duurzaam ondernemen voor Krimpense MKB-bedrijven te subsidiëren. De cursus, die in 2006 een prijs voor innovatie en duurzaamheid heeft gekregen, wordt gegeven door de Rotterdamse Stichting Stimular.

Wij hebben aangegeven dat wij bereid zijn om de kosten van de cursus ad € 15.000,- voor onze rekening te nemen. Op voorwaarde dat de Ondernemerskring de cursuslocatie, de catering en de benodigde computerfaciliteiten regelt. Verder moet elke deelnemer aan de cursus zelf € 200,- betalen voor de aanschaf van de licentie van de 'Milieubarometer' waarmee hij de milieuprestaties én de milieukosten van zijn bedrijf zichtbaar kan maken.

Verder hebben wij met het ook door ons gesubsidieerde parkmanagement afgesproken dat de parkmanager de Ondernemerskring zal ondersteunen bij het werven van het benodigde aantal deelnemers (minimaal 12 en maximaal 25). Wij bezien of ook de zwembad- en de accommodatiebeheerder als 'ondernemer' aan de cursus kunnen deelnemen.

Overige wettelijke milieutaken

Verder schakelen wij de DCMR in op een aantal 'klassieke' milieuthema's waar de gemeente zelf (tijdelijk) niet over de juiste expertise beschikt. Het gaat daarbij o.a. om zonebeheer industrielaawaai, beheer bodeminformatiesysteem, uitvoering Besluit bodemkwaliteit en ontheffingen (grenswaarden) van de Wet geluidhinder.

Ruimtelijke ordening en bouwadvisering

De achterliggende jaren heeft de ervaring geleerd dat veel milieuproblemen (vroegtijdig) kunnen worden ondervangen door een goede ruimtelijke ordening. Dit is één van de redenen geweest om de thema's milieu en ruimtelijke ordening binnen onze eigen organisatie niet langer in verschillende afdelingen onder te brengen. Binnen de afdeling Ruimte kunnen wij milieuaspecten nu nog beter vroegtijdig bij locatie- en gebiedsontwikkeling betrekken. Verder maken wij ook op dit terrein in het werkplan (beperkte) afspraken met de DCMR. Daarnaast maken wij op projectniveau op offertebasis gebruik van de diensten van de DCMR. Dat kan bijvoorbeeld een gespecialiseerde 'milieuscan' zijn waarmee in beeld wordt gebracht met welke milieuaspecten wij bij grotere (herontwikkeling EMK-terrein en Hollandia-oud) of kleinere projecten (gezondheidscentrum) rekening moeten houden. Deze afspraken maken onderdeel uit van het krediet dat uw gemeenteraad jaarlijks in het kader van de bouwgrondexploitatie beschikbaar stelt.

5. Zelf een voorbeeldfunctie vervullen

De gemeente heeft een voorbeeldfunctie. In de eerste plaats omdat de gemeente zelf ook een ‘bedrijf’ is dat aan de wettelijke milieuvorschriften moet voldoen. In de tweede plaats omdat wij als gemeente natuurlijk eerst en vooral vrijwillig invulling moeten geven aan het concept van ‘Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen’. In de derde plaats, omdat wij als gemeente als geen ander in staat zijn om duurzaamheid in al onze activiteiten te integreren. In de SLoK-aanvraag zijn de volgende (stadsregionale) activiteiten opgenomen.

Bewaken energieverbruik gemeentelijke gebouwen en voorzieningen
Aanpak energieverstopping en energielabeling voor gemeentelijke gebouwen en voorzieningen
Optimaliseren openbare verlichting
Invoeren duurzaam inkopen
Regeling voor woon-werkverkeer van gemeenteambtenaren bezien
Aanbieden cursus ‘het nieuwe rijden’ voor gemeenteambtenaren

Gemeentelijke gebouwen en voorzieningen

Het onderhoud van de gemeentelijke gebouwen is goed gestructureerd qua planning en budget. Bij verbouw en renovatie wordt – sinds 1997 – uitgegaan van een terugverdientijd van 6 à 7 jaar. Ook in het kader van de Krimpense Interne Milieuzorg (KIM) zijn tot 2001 veel maatregelen getroffen.

In 2008 is de begraafplaats voorzien van energiezuinige verlichting. Ook zijn er nieuwe, zuiniger ketels geplaatst. In 2009 zijn 2 gymzalen en 1 sportzaal voorzien van hoogfrequente tl-verlichting met voorschakelapparatuur.

Het energieverbruik van het zwembad is in beeld gebracht: het gasverbruik is 50% van het totale gemeentelijke verbruik. Er is een rapport opgesteld door een adviesbureau. Op basis daarvan kan een beslissing worden genomen over investeringen om het energiegebruik terug te dringen.

Voor de energielabeling van de eigen gebouwen zijn offertes gevraagd. Binnenkort wordt de labeling afgerond. Daarnaast wordt in het kader van de regionale Klimaatagenda een aanpak voor energieverstopping en –labeling ontwikkeld. Wij zullen de uitkomsten gebruiken voor een nieuwe ronde van verbeteringen.

Ook stimuleren wij de energielabeling van schoolgebouwen. Dit project wordt eveneens binnenkort afgerond.

Optimaliseren openbare verlichting

Uit het eigen monitoringsysteem, waarmee het energiegebruik wordt geregistreerd en geanalyseerd, blijkt dat de openbare verlichting zo’n 60% van het totale elektriciteitsverbruik uitmaakt. Bovendien is het verbruik in de periode 2003-2006, ondanks energiebesparende maatregelen, met 20% toegenomen door de areaaluitbreiding in Lansingh-Zuid en door toepassing van maatregelen op grond van het politiekeurmerk Veilig wonen.

Voor de openbare verlichting hebben wij daarom een tweesporenbeleid ontwikkeld. In de eerste plaats leggen wij op dit moment de laatste hand aan een eigen integraal (uitvoerings)beleidsplan openbare verlichting. Nog in deze raadsperiode kan dat worden vastgesteld. Voor meer informatie op detailniveau verwijzen wij naar dit aanstaande document.

In de tweede plaats zijn wij trekker van het regionale klimaatproject ‘optimaliseren openbare verlichting’. Dit project is – in de woorden van de Stadsregio – ‘zeer voorspoedig van start gegaan’. Het project, waaraan negen gemeenten en waterschap Hollandse Delta

participeren, heeft als doel om een format voor een beleidsnota duurzame openbare verlichting te ontwikkelen.

Duurzaam inkopen

Deze maand starten wij – aan de hand van concrete ‘best practices’ van andere gemeenten – ambtelijk met het formuleren van integraal duurzaam inkoopbeleid, variërend van inkoop van groene stroom en duurzame kantoorbenodigdheden tot en met de inkoop van diensten en aanbestedingstrajecten.

Tot op heden kennen wij nog geen structureel, centraal en duurzaam inkoopbeleid. Wel zijn er allerlei ad hoc inkopen. Zo wordt voor alle gemeentelijke gebouwen en voorzieningen al jaren groene stroom ingekocht.

Dienstreizen en woon-werkverkeer

De chauffeurs van het (zeer beperkte) gemeentelijk wagenpark hebben de cursus ‘het nieuwe rijden’ gevolgd. De gemeente heeft een Fietsplan op basis waarvan medewerkers fiscaal voordelig een fiets kunnen aanschaffen. Dienstreizen worden vergoed op basis van kosten voor openbaar vervoer.

Investeren in een schoner eigen wagenpark

In het Luchtkwaliteitsplan (niet in de SloK-aanvraag) hebben wij dit als prioritaire maatregel opgenomen. De maatregel draagt bij aan vermindering van de CO₂-uitstoot in het algemeen en aan verbetering van de luchtkwaliteit in onze eigen omgeving.

Samen met de regiogemeenten geven wij inmiddels uitvoering aan het project ‘Schone voertuigen in de regiogemeenten’. Het doel is om te komen tot de inzet van schone (voertuig)technologieën en duurzame brandstoffen binnen de gemeentelijke wagenparken. In de rapportage voor onze gemeente is geadviseerd om de bestel- en pickupvoertuigen te vervangen door elektrische of aard-/biogas aangedreven voertuigen. Omdat we met de vulpunten voor alternatieve brandstoffen nog geen goede oplossing hebben (te grote afstand vanuit de Stormpolder) kiezen we voorshands voor elektrische voertuigen.

Medio maart beschikken we over een eerste elektrisch voertuig voor de handveegdienst.

Inrichting en onderhoud van het openbaar gebied

Op dit moment leggen wij – op basis van een eerder uitgevoerde evaluatie – de laatste hand aan een nieuw Groenstructuurplan op basis waarvan we verder kunnen investeren in groen en biodiversiteit. Het nieuwe Groenstructuurplan gaat vergezeld van nieuw uitvoeringsbeleid, o.a. voor bomen.

De uitvoering van het Stedelijk Waterplan 2005-2015 is nog steeds in volle gang. Jaarlijks wordt een uitvoeringsprogramma opgesteld en er zijn genoeg middelen beschikbaar.

6. Bezuinigen op energiegebruik van woningen, gebouwen en bedrijven

Energiebeleid en duurzaam bouwen zijn de speerpunten van het gemeentelijk duurzaamheidsbeleid in de periode 2009-2012. Wij willen daarbij 'eerste volger' zijn. Het pionierswerk laten wij graag aan anderen over. Wij zetten daarbij vooral in op kennisopbouw, kennisdeling en afstemming met de Stadsregio, QuaWonen, projectontwikkelaars, aannemers, TBK, DCMR et cetera.

In de SLoK-aanvraag c.q. de regionale Klimaatagenda staan de volgende activiteiten opgenomen.

Leren werken met methodiek GPR-gebouw (duurzaam bouwen)
Maken energie-prestatieafspraken met woningcorporatie
Uitwerken praktische richtlijn voor woningbouw
Uitwerken van praktische richtlijn voor utiliteitsbouw
Onderzoeken haalbaarheid gemeentelijke subsidieregeling voor na-isolatie
Opstellen energievisies bij grotere bouwprojecten
Opstellen energievisies bij grotere utiliteitsprojecten
Energie loket Rijnmond (Klimaatagenda)
Energieprestatie-eisen handhaven bij nieuwbouw (Klimaatagenda)
Energieprestatie als criterium bij gronduitgifte nieuwe bedrijven (Klimaatagenda)
Opleggen rendabele maatregelen aan bedrijven (Klimaatagenda)

Woning- en utiliteitsbouw

Vanaf 2008 worden bij alle bouwprojecten (woningen en utiliteitsgebouwen) strengere eisen gesteld aan de Energieprestatiecoëfficiënt (EPC). Dit wordt opgenomen in de programmatische en stedenbouwkundige randvoorwaarden die bij elk nieuwbouwproject door uw raad worden vastgesteld. Voorbeelden zijn de projecten Lijsterstraat (EPC 0,4), Lansingh-Zuid 7/8a (EPC 0,6), Lansingh-Zuid 8b 'Symfonia' (EPC 0,4) en het Gezondheidscentrum.

Uiteindelijk willen wij toe naar de invoering van GPR-gebouw waarbij naar meer thema's dan alleen energie wordt gekeken. Met de ontwikkelaar van 'Symfonia' is afgesproken om de woningen uit dit project van een score te voorzien op basis van de (nieuwe versie) GPR-gebouw. Zodoende kan al vast worden geoefend met deze methodiek.

Voor 2010 staan projecten als de Ronal-locatie (met een nieuwe Admiraal De Ruyterschool), de Prinsessenflats en Van Duijvendijk in de planning.

Op basis van de in deze projecten opgedane ervaring kunnen wij wellicht een aantal praktische richtlijnen voor woning- en utiliteitsbouw ontwikkelen.

Voor 2010 hebben wij € 25.000,- als nieuw beleid opgenomen voor het ontwikkelen van een energievisie. Wij denken dit in te zetten voor het project 'Prinsessenflats' en/of het project 'Hollandia-oud' en/of het project 'Metaalcampus'.

Tenslotte leggen wij op dit moment de laatste hand aan de prestatieafspraken die wij – op basis van de Woonvisie – met QuaWonen willen maken. Energiebesparende investeringen in de bestaande woningvoorraad en in nieuwbouwprojecten maken daar onderdeel vanuit. Aansluitend zullen wij bezien of een gemeentelijke subsidieregeling voor na-isolatie door particuliere woningeigenaren haalbaar is, bijv. met inzet van het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting.

Projecten Klimaatagenda

Deze vier projecten zijn in voorbereiding.

7. Mobiliteit

Net als energiegebruik is mobiliteit een lastig in te dammen vorm van menselijk handelen. In feite spreken we hier over een (ingrijpende) vorm van gedragsverandering, waar uiteindelijk de milieuthema's lucht en geluid veel baat bij kunnen hebben.

Daarom is het beperken van automobilititeit net als het beperken van energiegebruik een speerpunt van het gemeentelijk (duurzaamheids)beleid. Bijkomend voordeel is dat ook de doorstroming op de Algeracorridor hiervan kan profiteren.

In de SLoK-aanvraag is op dit terrein 'één' activiteit opgenomen.

Stimuleren langzaam verkeer en openbaar vervoer

Hier geven wij als volgt invulling aan.

Fietsstructuurplan

In 2009 heeft uw raad het fietsstructuurplan vastgesteld. Wij zijn inmiddels met de eerste uitvoeringsprojecten gestart.

Park & Ride

In 2010 zullen wij – met subsidie van de Stadsregio – een onderzoek laten uitvoeren naar de haalbaarheid van een P&R voorziening in de omgeving van de Krimpenerbosweg.

Openbaar vervoer

Onze invloed op het openbaar vervoer is zoals u weet beperkt. Daarom zijn wij er ook trots op dat mede door onze inspanningen een directe busverbinding met het IJsselland-ziekenhuis in de dienstregeling is opgenomen. Niet minder trots zijn wij dat de steiger voor de (provinciale) waterbus en de (particuliere) watertaxi in 2010 óók een halte voor de nieuwe (stadsregionale) 'stadsferry' gaat worden.

Om het overstappen op de 'gewone bus' te vergemakkelijken zal bij de herprofilering van de Industrieweg de bushalte dicht bij de steiger worden gesitueerd. De herprofilering zal ook het fietsverkeer van en naar de Stormpolder vergemakkelijken.

Vervoersmanagement

Wij hebben een herstart gemaakt met de bedrijven Hollandia, IHC, Thyssen Krupp, PI De IJssel en de mobiliteitsmakelaar van de Stadsregio om tot een vorm van vervoersmanagement te komen. Er is een startnotitie opgesteld.

8. Grootschalige duurzame energieopties

In onze gemeente lijkt weinig ruimte voor grootschalige duurzame energieopties aanwezig te zijn. Daarom trekken wij hier in eerste instantie vooral in regionaal verband op.

In de commissie GROM van de Stadsregio is op 8 oktober 2009 afgesproken om een nieuw regionaal windenergieconvenant af te sluiten nog vóór de gemeenteraadsverkiezingen. De insteek is daarbij niet om specifieke locatie in het convenant op te nemen. De insteek zal zijn om een ambitie te formuleren voor het te realiseren windenergievermogen. Daarbij gaat het om doelstellingen die niet alleen technisch, maar vooral ook maatschappelijk haalbaar geacht worden. Binnenkort bezoekt de regionale trekker van dit project ook onze gemeente voor een (eerste) gedachtenwisseling.

9. Investeren in samenwerking en communicatie

In de Duurzaamheidsvisie hebben wij aangegeven dat communicatie richting burgers en bedrijven een krachtig instrument is om tot de noodzakelijke gedragsverandering te komen. In dit verband hebben wij twee nieuwe maatregelen in voorbereiding.

Website

Wij leggen de laatste hand aan een vernieuwde website waar het thema duurzaamheid in al zijn facetten aan bod zal komen. Wij maken daarbij onderscheid in zes thema's:

- Duurzaam wonen
- Duurzaam ondernemen
- Duurzaam (in)kopen
- Duurzaam (ver)bouwen
- Duurzaam mobiel
- Leefomgeving en milieu

Ieder thema leiden wij kort in, waarna steeds antwoord wordt gegeven op de vragen wat de gemeente doet, wat burgers kunnen (of misschien wel moeten) doen en wat anderen doen.

Duurzaamheidskrant

Andere gemeenten hebben ervaring met het uitbrengen van een 'Duurzaamheidskrant' die huis-aan-huis verspreid wordt. Het format is ontwikkeld door een commercieel bedrijf dat de advertentieruimte verkoopt om zodoende de kosten voor de krant te dekken. De gemeente is zelf verantwoordelijk voor de redactionele inhoud.

Binnenkort wordt een redactiecommissie gevormd met medewerkers van de afdelingen Ruimte en BMO/Communicatie. Wij hebben de intentie om de krant in het eerste kwartaal van 2010 uit te brengen.

Communicatie naar bedrijven

Zoals eerder vermeld is de DCMR in 2009 gestart met een energiebesparingsproject in vijf branches. In dit kader worden voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd en worden bedrijven gericht bezocht. Ook de nieuw aangestelde parkmanager zal bedrijfsbezoeken gaan afleggen.

10. Overige milieuthema's

Luchtkwaliteit

In het Luchtkwaliteitsplan zijn vier prioritaire maatregelen opgenomen:

- Communicatie over verstandig stoken en het gebruik van openbaar vervoer en fiets
  - Wordt opgenomen op website en in de Duurzaamheidskrant
- Investeren in een schoner eigen wagenpark
  - Zie hoofdstuk 5
- Eisen stellen aan bouwverkeer bij aanbestedingen
  - Wordt meegenomen in project Duurzaam inkopen
- Bevorderen van fietsgebruik
  - Zie hoofdstuk 6

Geluid

Ter voorbereiding op een nieuw bestemmingsplan voor de Stormpolder geven wij de DCMR opdracht om een geluidbeheerplan op te stellen. Hiervoor zal de benodigde geluidruimte van alle individuele bedrijven in kaart worden gebracht.

Bodem

In het kader van de Impuls Lokaal Bodembeheer (ILB) hebben wij een start gemaakt met het opstellen van nieuw bodembeleid conform het Besluit bodemkwaliteit. Op dit moment maken wij gebruik van het overgangsbeleid tot het nieuwe beleid is vastgesteld. Dat kan tot uiterlijk 18 mei 2011.

In 2009 hebben wij met behulp van een (gesubsidieerde) ILB-adviseur en in samenspraak met de DCMR en het TBK de zogenaamde oriëntatiefase doorlopen. In april 2009 heeft de ILB-adviseur een voorstel voor de vervolgaanpak gedaan. Op basis daarvan zijn vervolgacties uitgevoerd die ertoe moeten leiden dat wij begin 2010 een nieuwe bodemkwaliteitskaart en (eventueel) een bodembeheernota kunnen vaststellen.

Afval

Landelijk geldt er voor alle gemeenten een (gescheiden) inzamelplicht voor kunststof flessen en flacons (KFF). De NV MAK heeft hier op 1 januari 2009 een start mee gemaakt in de Krimpense laagbouw. Inmiddels zijn alle inwoners in de gelegenheid om via doorzichtige plastic zakken iedere vier weken hun plastic afval gescheiden aan te bieden.

11. Financiën

Na de najaarsnota 2009 en de vaststelling van de begroting 2010-2013 is de stand van de budgetten en verplichtingen op het gebied van duurzaamheid als volgt.

Budgetten nieuw beleid	2009	2010	2011	2012
Uitvoering Duurzaamheidsvisie	40.000	40.000	40.000	50.000
SLoK-uitkering	29.252	25.769	14.626	
SLoK-bijdrage Stadsregio voor project openbare verlichting			8.000	
Energievisie		25.000		
Eenmalige impuls energiebeleid		25.000		
TOTAAL	69.252	115.769	62.626	50.000
Activiteiten	2009	2010	2011	2012
Proefboring t.b.v. warmte- en koudeopslag	12.500			
Cursus duurzaam ondernemen	14.280			
Cursus duurzame openbare verlichting	1.500			
Energieprestatie-afspraken met QuaWonen	3.000			
Bewaken voortgang en rapporteren aan B&W en raad	10.000			
Energie labeling Krimpense scholen	5.800			
SLoK-bijdrage aan Stadsregio		11.608		
TOTAAL	46.580			

Budgetten algemene dienst	2009	2010	2011	2012
Werkplan DCMR	PM	367.253	PM	PM
Onderhoud kapitaalgoederen	PM	PM	PM	PM

Overige activiteiten/budgetten	2009	2010	2011	2012
Uitvoering Fietsstructuurplan	200.000			
Onderzoek P&R		15.000		
Opstarten parkmanagement		PM		